

A bihari ev. ref. egyházmegye esperesi hivatala'. e 827-1900

A

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1900. április hó 26—27. napján

NAGY-BÁNYÁN TARTOTT GYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:

SZABÓ JÓZSEF

egyházmegyei főjegyző.



SZATMÁRTT,
NYOMATOTT A „SZABADSÁJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBAN
1900.

A

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1900. április hó 26—27. napján

NAGY-BÁNYÁN TARTOTT GYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:

SZABÓ JÓZSEF

egyházmegyei főjegyző.



SZATMÁRTT,
NYOMATOTT A „SZABADSÁJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBAN
1900.

A nagybányai ev. ref. egyházmegye

1900. április hó 26—27-ik napján Nagy-Bányán tartott gyűlésén
Bencsik István esperes és gróf Dégenfeld Sándor egyházmegyei gondnok
elnöklete alatt jelen voltak:

A) Tanácsbírók

egyházi részről:

Balogh István, Szél György, Mol-
nár Lajos, Sátor Dávid, Szabó
József.

világi részről:

Szeőke Barna, Torday Imre, Hel-
meczy József.

B) Jegyzők s ügyész:

Egyházi jegyző: Szabó József.

Világi jegyző: Torday Imre.

Ügyész: Helmeczy József.

C) Lelkészek:

Balajthy Károly, Barkász Albert, Bodnár János, Bottyán Pál,
Ferenczy Imre, Gaál Péter, Hajdu Albert, Joó Kálmán, Kálmán Sán-
dor, Kató Béla, Kiss Sándor, Kócsi Péter, Magos Ferencz, Makai
Elek, Melegh Albert, Nagy Elek, Nagy Károly, Nagy Lajos, Papol-
czi Zoltán, Soltész Elemér, Soltész János, Szabó Károly, Szentgyörgyi
Zsigmond, Tóth Dániel, Tóth László, Vajda Mihály, Vass József
s. lelkész.

D) Képviselők:

Sinka Lajos és Hajdu Ambrus tanító testületi képviselők. Papp
Márton főgondnok felső-bányai, Varga Sándor gondnok m.-tótfalusi,
Szarka Károly gondnok józsefházai, Szoboszlai Sándor t.-berki, Jagó
András algondnok pettyéni, Maák Lajos tanító berendi, Székely Mi-
hály gondnok görbedi, Miklós Sándor gondnok hiripi, Osecskedi Ká-
roly tanító lázári, Nógrádi János gondnok apai, Fehér Gedeon pres-
biter méhteleki. Tóth Mór főgondnok patóházai, Pásztóhy Jenő aranyos-
medgyesi, Hajdu András gondnok rozsályi, Osváth Elek gondnok
batizi, Krakkó Károly gondnok n.-hodosi, Tar János gondnok k.-peles-
kei, Kupán András gondnok sz.-bereki képviselők és számos hallgatók.

1. sz. Esperes ur Istenhez emelt buzgó imában áldást kérve tanácskozásainkra; majd megnyitó beszédében rámutatva azon tünetekre, melyek a felekezetek közötti béke megzavarását látszanak mutatni; míg egyfelől jelzi, hogy ev. ref. egyházunk, valamint a multban nem csak soha fel nem zavarta a felekezetek közötti békét, sőt mindenkor ápolója volt annak, úgy a jövőben is hasonló képen fog eljárni; de másfelől, ha a sötétség emberei a clericalis, ultramontán had, orsz. törvények által biztosított s vérrel pecsételt jogaiban és szabadságában támadná meg egyházunkat; ha a lélekhalászat most már, fájdalom, megengedett útján tovább folytatná ellenünk a támadást: akkor ott leszünk a harctéren s megvéendőjük jogainkat, szabadságunkat és hiveinket. Erre buzdítva az egyház tagjait különösen pedig a lelkesi kart felhívja arra, hogy résen legyenek. Végül üdvözölve a gyűlés tagjait, a tanácsbírói kart s elnök társa ő méltóságát,
a gyűlést megnyitja.

2. sz. A megbízó levelek beszédetnek. Igazolták elmaradásukat: Pásztor István, Kürthy Károly, Bodor Pál, Bartók Károly, Jakó Endre.

A megjelent tagok az elől kitett sorrendben igazoltatnak. Azok mentségei, kik távol maradásukat kimentették: elfogadtatnak. Az igazolatlanul távol maradottak irányábani szabályszerű eljárásra esperes ur felhivatik.

3. sz. Olvastatott az egyházmegye szavazat bontó bizottsága által Pettyénben folyó évi márczius hó 17-én tartott ülésről felvett jegyzőkönyv, mely szerint az egyházmegyei tanácsbírói állásra a 2-ik szavazás elrendelése után beérkezett 39 szavazat, a melyből Szabó József ar.-medgyesi lelkész kapott 26, Nagy Lajos felsőbányai lelkész 7, Soltész János ombodi lelkész 6 szavazatot. Nem szavazott Mikola, szavazni nem óhajtott Ombod és Nagybánya.

A jelentés tudomásul vétetik, Szabó József ar.-medgyesi lelkész a nagybányai ev. ref. egyházmegye tanácsbírójául abszolút többséggel történt megválasztatása jóváhagyatik és megerősítettik s megválasztott az eskü letételre felhivatik, az esküt letévén hivatali állását hálás köszönetének kifejezése mellett elfoglalja.

4. sz. Olvastatott az egyházmegye szavazathontó bizottsága által Pettyénben folyó év. márcz 17-én tartott ülésről felvett jegyzőkönyv, mely szerint az egyházmegyei főjegyzői állásra a 2-ik szavazás elrendelése után beérkezett 39 szavazat, a melyből Szabó József ar.-megyesi lelkész kapott 33, Soltész János ombodi lelkész 6 szavazatot, nem szavazott Mikola, szavazatával élni nem óhajtott Ombod és Nagybánya.

A jelentés tudomásul vétetik, Szabó József ar.-megyesi lelkész a nagybányai ev. ref. egyházmegye főjegyzőjéül absolut többséggel történt megválasztatása jóváhagyatik és megerősítettik; a megválasztott újabb eskütelre nem bocsájtattott, mert mint jegyző már előzőleg esküt tett. — Megválasztott, miután az esküt a tanács biróságra nézve letette, hálás köszönetet mond az egyházmegyének a megtiszteltetésért s buzgóságát mindkét állásban a közügy szolgálatára készséggel felajánlja. Majd esperes ur által szívélyesen üdvözöltetvén, székét elfoglalja.

5. sz. Olvastatott az egyházmegyében történt változásokról a következő *esperesi jelentés*:

A boldog emlékű Gergely Károly halálával megürült n.-bányai lelkészi állomás mult év nov. 28-án pályázat útján lett betöltve, megválasztatván nagy szótöbbséggel Soltész Elemér seniorságot viselt s külföldi egyetemeket látogatott jeles ifju, a ki helyét ugyanazon év deczember 17-én el is foglalta s a hivek megelégedésére és örömeire folytatja.

M.-Ligetre Baló András nyugdíjaztatásával Laki Károly, egykor a mi egyházmegyénkben s közelebb a beregi egyházmegyében szolgált igazolványos tanító lett megválasztva.

Ombodon a második tanítói állomás felállittatván, a helybeli tanító neje Somogyiné Tedeskó Hajnalka házi ipari munkatanítónői oklevél alapján, a leány iskola vezetőjéül mult év október havában megválasztatott.

Hiripről Szabó József tanító eltávozván, helyére Rátz István tanárjelölt lett ideiglenes minőségben megválasztva.

S.-Ujlakról Gál Gyula időközben elköltöztvén, helyére egy Szücs Ferencz nevű 2-od éves tanító jelölt választatott meg mult év okt. 24-én. Dobos József batizi ideiglenes tanító elhunyt, helye betöltés alatt.

Jelentem továbbá, hogy az av.-felsőfalusi f. egyházban a ref. növendékek vallásos oktatását a nmélt. vallás és közokt. miniszter en-

gedélyével az ottani állami iskolához közelebb kinevezett hitfelekezetünkhöz tartozó tanítónő: Szőnyi Ilonára bízom s egyszersmind az anya egyház lelkészét megbízom, hogy a használandó könyvekre nézve a tanítónőnek a szükséges felvilágosításokat adja meg.

A felolvasott esperesi jelentés tudomásul vétetik s a mennyiben egyes pontjai megerősítést igényelnek, azok megerősíttetnek. Nagy Károly lelkész a felső-falusi iskolában a valás tanításra felügyelni felhivatik.

Soltész Elemért örömmel üdvözli egyházm. közgyűlésünk lelkészi testületünk sorában s működésére Isten áldását kéri. ~

6. sz. Helmeczy József ügyész beterjeszti jelentését az egyházmegyék bírálata s észrevételezés végett a főt. egyház kerülettől leküldött „Birósági ügyviteli szabályzatról.”

Az ügyészi vélemény elfogadtatván, tisztelettel felkéri egyházmegyei közgyűlésünk az egyház kerületi közgyűlést, hogy az ügyviteli szabályzati javaslatot — úgy a mint van — minél előbb érvényre juttatni s életbe léptetni méltóztassék.

7 sz. Zsigmond Sándor egyház kerületi főjegyző az egyház kerületi közgyűlés 448—1898. szám határozata alapján az esperesi kar véleményét kéri, egy egyöntetű költségelőirányzati és számadási minta megállapítása céljából; egyszersmind meg küld két minta ívet, mely azon célzattal készült, hogy az esperesi látogatás és esperesi jelentés az egész egyház kerületben egyöntetű lehessen; s kéri azokat elbírálni s azokra észrevételeiket megtenni.

Amennyiben még esperes ur észrevételeit meg nem tette volna: kijelenti egyházmegyei közgyűlésünk. miszerint a számadások egyöntetűségére — helyesnek tartván a tanítói korpótlék ügyében készített költségelőirányzatot — az ahhoz való alkalmazkodásra kéri utasítani az egyházakat.

Az esperesi látogatás kérdő pontjai egyöntetű megállapítása tekintetéből megküldött két minta ív közül megfelelőbbnek, világosabbnak és így helyesebbnek tartja azt, a mely Hajdu-Böszörményben nyomtatott, s a reá tett észrevételek figyelembe vétele s azok szerint leendő kiigazítása mellett ezt kéri elfogadtatni s általánosan kötelezővé tétetni.

8. sz. A szatmári prot. felsőbb leány nevelő intézet igazgatósága

a 335—95. sz. egyházkerületi határozat alapján megbízott értekezlet megállapodása értelmében azon kérelemmel járul egyházmegyei közgyűlésünkhöz, mint egyik fentartó tagjához, miszerint nevezett intézet anyagi erők hiányában rendeltetésének meg nem felelhetvén, hogy az intézet jelen alakjában megszilárdíttassék, ajánlja meg és hozza be minden egyházban 10 évi kötelezettséggel a fejenkénti krajczáros adót; továbbá különösen az egyház látogatások alkalmával minél több pártfogókat gyűjtsön, mely két forrásból reméli összehozni a jelzett célra szükséges 20,000 frt tőkét vagy ennek megfelelő évi járadékot.

Egyházmegyei közgyűlésünk, bár egyfelől jól tudja azt, hogy a szatmári felső leánynevelő intézetnek ref. hitfelekezeti s egyházi szempontból mily nagy fontosságú azon hivatása, hogy elvonja a r. kath. zárdából számos s köztük még lelkészi családainkból is odajáró leány növendékeinket, az óvónői és tanítónői pályára készülő tanuló leányokat, kik ott hitőkben folytonosan kísértetnek s őseik vallásától elpártolásra száz és száz féle uton és módon csábíttatnak; a melynek nevelői hatása a ref. hitfelekezeti öntudatot éppen azokban gyengíti vagy semmisíti meg, kik majdan mint családanyák, óvó- vagy tanítónők, a család körében s a növendék gyermekek szívében annak erősítésére lennének hivatva, a mely ref. öntudat erősítésére pedig az egyház politikai törvények által megengedett eljárásokkal szemben oly életbevágó szükség van; bár élénken érzi azt, hogy említett intézet e fontos hivatását csak akkor töltheti be sikeresen, ha tanítónő képezdével is kiegészíttetnék; vagy legalább jelen alakjában anyagilag megerősíttetnék; de fájón érzi másfelől azt is, hogy e közelebbi cél munkálása, ez idő szerint módjában nem áll, mert mind egyházaink, mind hiveink szegények s mindennemű egyházi és iskolai adókkal túl vannak terhelve, mely terheket kötelezőleg nevelni, éppen az egyházpolitikai törvényekre tekintettel is nem tanácsos. — Ugyanazért a lélek számszerinti krajczáros adót kötelező alakjában nem vetheti ki egyházainkra; hanem az egyházlátogatások útján felhívni kívánja az egyházakat, általában minden hiveinket, de különösebben tehetősebb hitrokonainkat, hogy a szatmári felsőbb leánynevelő intézet megerősítésére adományokat tenni buzgólkodjanak. Ezenkívül felajánlja gyülekezetünkben 10 évre az őszi segély gyűjtés eszközöl-

hetését. Végre az intézetnek a főt. egyházkerülethez és konventhez intézendő s rendszeres segélyt kérő felterjesztéséhez pártoló ajánlattal hozzájárul.

9. sz. Főt. Zelenka Pál ág. ev. püspök megküldi egyházmegyénkhöz indokolás kíséretében a tiszai ág. hitvallásu egyházkerület Nyiregyházán tartott közgyűlésének 7—1899. aug. sz. határozatát, melyben kimondja az egyházkerület, hogy „egy ág. hitv. ev. theologiai fakultásnak, Budapesten a m. kir. egyetem körében történő szervezését, az 1848-iki 19. és 20. törvény, folyományának tekinti, az egyetemes egyházra nézve jogosnak és a tudomány, műveltség és közélet szempontjából szükségesnek tartja s annak most a kir. egyetem rendezésekor állam költségen felállítását kívánja“; s egyszersmind kéri nevezett püspök ur egyházmegyénket, hogy ezen közös szükségletet és követelményt kifejező határozatot pártoló hozzájárulásával támogassa.

Egyházmegyei közgyűlésünk, bár jelenleg az egyetem rendezését nem látja napi renden levőnek; de az esetre, ha az bekövetkeznék: a megküldött határozat alkalmából, kifejezi véleményét a következőkben:

A tudomány, műveltség és közélet szempontjából üdvösnek, sőt szükségesnek tartja egyházmegyénk is, hogy az egyetemen protestáns theologiai fakultás létesíttessék, hol lelkészeink magasabb kiképeztetést nyerhessenek s az általános műveltség és közélet sokoldalú ismereteit elsajátíthassák. Miután pedig az állam által fentartott budapesti egyetem körében róm. kath. felekezeti theologia áll fenn: az 1848. évi 20. törvényben kimondott jogegyenlőség és viszonzosság egyenes követelményének tartja azt, hogy ugyan ott államköltségen a két, u. m. ev. ref. és ág. hitv. ev. egyház részére egy közös prot. theológiai facultás állítsassék fel és szerveztessék, melyben a prot. theologiai tudomány autonómiánk sérelme és prot. szabad szellemünk veszélyeztetése nélkül szabadon taníttassék, mely főfontosságú érdek biztosítása végett, a fakultás tanárai a prot. hitfelekezetek által ajánlott tanárok közül neveztesse ki; s hogy a különböző hitelvek, integritása biztosíttassék: mind az ev. református, mind az ág. evangélikus egyház részére külön-külön dogmaticai és liturgicai tanszékek állíttassanak, a többi tanszékek pedig a két felekezet tudósai által vegye-

sen, esetleg a két felekezet szám arányára tekintettel töltessenek be.

Az egyenlőség és viszonyosság folyományának tartja egyházmegyénk azt is, hogy ha egyik felekezet theol. facultása a budapesti egyetem körében van, a másiké is ott szerveztessék, mert a vidéki jelleg hátrányos hatásu volna az ott levő facultásra — szemben a fővárossal. E mellett a lelkészek, mint a népnevelői a fővárosban juthatnak legkönnyebben és a legtöbb ismeretek forrásaihoz s ott érezhetik a közéletnek azt a egyetemes, általános hatását, a melyre nekik, mint a népvezetőinek szükségök van.

Ezek értelmében teljes tisztelettel felkéri egyházmegyei közgyűlésünk a főt. egyház kerületi közgyűlést, hogy a főt. és mélt konvent útján oda munkálni méltóztassék, miszerint az egyetem rendezésekor annak körében egy közös prot. theologiai facultás állittassék fel és szerveztessék.

10. sz. Főt. Zelenka Pál ág. ev. püspök ur megküldi egyházmegyénkhez pártolás és csatlakozás végett a tiszai ág. hitv. egyházkerület Nyiregyházán tartott közgyűlésének 8—1899. aug. sz. a., az állami dotácziónak az 1848 évi XX. t.-cz. szellemében történendő felemelése tárgyában kelt határozatát.

Miután ev. ref. egyházunk tagjai hova tovább roskadoznak a folyton szaporodó egyházi iskolai és egyházkormányzási adók terhe alatt; míg más felekezetű lakos társaink aránylag kevés ilyen terhet viselnek, fedeztetvén szükségleteik a magyar nemzet vagyonából tett javadalmazásokból;

miután ev. ref. egyházunk az állam helyett a köznevelés és közoktatás oltárára milliókra menő áldozatot hoz évenként; úgy hogy e miatt alig marad valami tulajdonképeni, szorosabb értelemben vett egyházi céljainkra, számos bajaink és sebeink orvoslására; melynek következtében egyházi épületeink igen sok helyen tarthatatlan állapotban vannak s nem egy egyházunk az anyagi romlás, elpusztulás szélén áll;

miután az állam által adott segélyek csak elenyésző kis részét teszik ezen általunk az állam helyett teljesített áldozatoknak s távolról sem felelnek meg az 1848. XX. t.-czikk azon határozmányának, hogy „minden be vett vallás felekezet

egyházi és iskolai szükségei közálladalmi költségek által fedeztessenek ;“

ezeknél fogva csatlakozik egyházmegyénk a tiszai ág. hitv. ev. egyház kerület fentjelzett mozgalmához. Ugyanazért teljes tisztelettel felkéri a főt. egyház kerületi közgyűlést: méltóztassék megkeresni a főt. és mélt. konventet a végett, hogy a miniszteriumhoz intézendő feliratában kérelmezze, miszerint az egyetemes egyháznak adott államsegély az 1848. XX. t.-czikkben kimondott jogegyenlőség és viszonyosság követelménye szerint az eddig kiváltságos kath. egyházak által élvezett állami javadalalmazás arányában, autonómiánk sérelme nélkül, felfüggesztessék.

II. sz. Olvastatott a rendes államsegély osztó bizottságnak következő jegyzőkönyve :

Jegyzőkönyv,

felvétellett a n.-bányai ev. ref. egyházmegye államsegélyt véleményező bizottságának 1900. évi ápril 22-én Pettyénben tartott gyűlésében.

I. szám.

Lelkészek kérvénye vizsgáltatván át első sorban, kitűnt, hogy segélyért folyamodott 9 lelkész és pedig: Papolezy Zoltán apai, Pásztor István m.-ligeti, Barkász Albert méhteleki, Kató Béla amaczi, Balogh István kis-kolcsi, Bodor Pál tisztaberki, Melegh Albert kőszeg-remetei, Kiss Sándor misztótfalusi és Tóth Dániel n.-kolcsi lelkészek

Segélyre ajánlatnak Melegh Albert, Balogh István, Papolezy Zoltán, Kató Béla és Tóth Dániel lelkészek, kik — felsorolt anyagi szükségeik mellett — már azért is segélyezendők, mert vagy épen nem, vagy csak régebben részesültek segélyben.

II. szám.

Tanítók közül nyoleczan folyamodtak és pedig: Kádár János egri, Szakál Károly homoki, Oroszlán István sz.-berki, Huszár Benedek pálfalvai, Somogyi István és neje Tedesko Hajnalka ombodi tanítók, Bagoly Albert és Jászai István.

Folyamodók közül segélyre ajánlja bizottság: Kádár János, Jászai István, Bagoly Albert, Somogyi István, Huszár Benedek tanítókat, midnyájan szorult anyagi helyzetükre

és arra való tekintettel, hogy már régebben részesültek segélyben.

Megjegyzí bizottság, miszerint Somogyi Istvánné Tedesko Hajnalka helyzetét és kérvényében felsorolt nehéz körülményét teljesen méltányolja és a lehetőség határai közt segélyezését óhajtana: de részint azon körülménynél fogva, hogy férje Somogyi István szintén folyamodott és segélyre ajánltatott; részint mint oklevél nélküli tanító ideiglenesen működik s. más folyamodókat érette mellőzni nem lehetett; ennél fogva Tedesko Hajnalka jól megokolt kérvényét figyelembe nem vehette.

III. szám.

Az egyházak részéről beadott tíz kérvény u. m.: Kak-Sz.-Márton, Egri, M.-Sziget, Méhtelek, Pálfalva, Tiszta-Berek, Sz.-Kóród, Adorján, Ar.-Megyes, Misztótfalu, Erdőd.

Segélyre ajánltatnak: Tiszta-Berek, Kak-Sz.-Márton, Egri, Pálfalva, Erdőd. Az ajánlásnál azonkívül, hogy melyik egyház mikor részesült segélyben, leginkább az vétetett figyelembe, hogy melyik építkezik!

Kelt mint fent.

Sinka Lajos.

Balogh István,
biz. elnök.

A bizottság ajánlata alapján egyházmegyei közgyűlésünk a következőket segélyezi a rendes államsegélyből.

a) Lelkészek közül: Meleg Albert, Balogh István, Papoleczy Zoltán, Kató Béla és Tóth Dánielt.

b) Tanítók közül: Kádár János, Jászai István, Bagoly Albert, Somogyi István és — eltérőleg a bizottság javaslatától, Huszár Benedek helyett, tekintettel a kérvényében felsorolt igazán nehéz körülményeire: Somogyi Istvánné: Tedesko Hajnalkát.

c) Az egyházak közül: T.-Berek, K.-Szentmárton, Egri, Pálfalva és Erdődöt.

12. sz. Esperes ur invitványozza, hogy az egyhm. levéltár kezelése és rendezése Soltész Elemér lelkészre bizassék.

Az indítvány elfogadtatván, megbizatik Soltész Elemér lelkész a levéltár kezelésével és rendezésével. Nevezett lel-

kész e megbízást annál nagyobb örömmel s egyszersmind köszönettel fogadja. mivel e téren már jártasságot szerzett magának, s a levéltárakban való buvárkodás neki gyönyörűséget okoz.

13. sz. Olvastatott Szabó József egyhm. közalap kezelő által beterjesztett s Ar.-Megyesen 1900. február 19-én tartott bizottsági gyűlés jegyzőkönyve, mely szerint a bizottság az 1899. év számadását 933 frt 14 kr. eredménnyel helyesnek találta és a felmentvényt a szokott óvások fentartása mellett a közalapkezelőnek megadta.

A bizottság megvizsgálta az egyes egyházak által beterjesztett bevallási íveket, azok legnagyobb része rendben találtatott, az egyes egyházaknál fölmerült észrevételek az illetőkkel külön közöltettek.

Közalap kezelő különösen felemlíti Szatmárhegy egyház község azon kérelmét, mely szerint nevezett egyház közalap járulékát 1901-től 1905-ig terjedő öt évre évi 40 koronában óhajtja megváltani s végül örömének ad kifejezést a bizottság, hogy elérte azt az időt, a mikor is az egyházmegye összes egyházai bevallási ívét már az első alkalommal elbírálhatta.

Örvendetes tudomásul veszi közgyűlésünk a bizottság jelentését és Szabó József közalapkezelőnek odaadó működéseért köszönetét fejezi ki.

Szatmárhegy egyház községének megváltásra vonatkozó ajánlatát el nem fogadhatja s a megváltás tekintetében nevezett egyházat az egyház törvény 262 §-a értelmében méltányosabb ajánlattételre utasítja.

14. sz. Sátor Dávid egyházmegyei könyvtárnok beterjeszti számadását két példányban az 1899-ik évről.

Megvizsgálás és jelentés tétel végett kiadatik a számvizsgáló bizottságnak.

15. sz. Molnár Lajos egyhm. közpénztárnok beterjeszti számadását az 1899-ik évről.

Megvizsgálás és jelentés tétel végett kiadatik a számvizsgáló bizottságnak.

16. sz. A 99—899. sz. egyhm. végzés rendelkezéséhez képest a nagybányai egyház kebelébe esperesileg kiküldött bizottság tagjai Böszörményi Zsigmond és Szél György egyhm. tanácsbírák jelentik, hogy a lelkészi díjlevélnek azon szándékolt megváltoztatása, mely az eddig természetben használt régi temetői kaszálló évi 50 frttal való megváltását célozza, úgy hogy lelkész a régi temető területén álló korcsó-

lya-csarnok évi bérletét, mint eddig ugy ezután is megfogja kapni, semminemű fizetés csonkítást nem foglal magában, sőt amennyiben az eddigi ingatag jövedelem helyett — állandó — biztos jövedelmet, nyújt még előnyös is lelkészre nézve. Minélfogva helyben hagyhatónak véleményezik.

A küldöttség véleménye elfogadtatván, megengedi egyházmegyei közgyűlésünk, hogy a nagybányai egyház a lelkészi díjlevél azon pontját, mely a régi temető természetbeni használatát biztosítja lelkész részére, megváltoztathassa és oda módosíthassa, hogy a régi temető természetbeni használata helyett fizet az egyház lelkésznek évi 50 frtot; fennmaradván és biztosítatván lelkész részére ezen fejlül a régi temető területén álló koresolya csarnok eddig is élvezett évi bérlete.

E díj levél módosítás felsőbb jóváhagyás és megerősítés végett a főt. egyház kerületre felterjesztetni rendeltetik.

17. sz. Király Gyula mikolai lelkész beterjeszti a mikolai díjlevél változtatására vonatkozó ügyiratokat azzal a kérelemmel, hogy, miután a nép határozottan megtagadta a reá súlyos teherként nehezedő fa fizetést, készíttessen maga az egyházmegye új belhivatalnoki díjleveleket.

Ámbár egyházmegyei közgyűlésünk 41—1899. sz. végzésével arra utasította a mikolai egyházat, hogy a szerzett jogok figyelembe tartásával a maga hatáskörében készítsen új díjlevelet s azt terjessze egyházmegyei közgyűlésünk elbírálása alá, de tekintettel az ottani fejtelten állapotokra, egy bizottságot küld ki a mikolai egyház kebelébe Böszörményi Zsigmond és Szabó József személyében a díjlevél elkészítésére.

18. sz. Barkász Albert méhteleki lelkész kérelme fajárandóságának pontos kiszolgáltatása tárgyában egyházi előljáróságának utasítása iránt.

Folyamodó lelkész kérelmének hely adatik s a mennyiben a becsatolt lelkészi díjlevél kivonata szerint az egyház lelkészének 10, azaz tíz öl kemény tűzifát köteles adni: utasítatik az előljáróság annak pontos kiszolgáltatására.

A méter rendszer értelmében lelkész kérelméhez képest a hivatalból beszerzett erdőtanácsosi szakvélemény alapján az egyház előljárósága értesítetik arról is, hogy egy öl tűzifa alatt 0.5 öl hosszú hasábokból kirakott egy öl

hosszu és egy öl magas rakás értendő, mely tehát egy teljes köb ölnek felét teszi, vagyis az u. n. 10 öl tűzifa 5 teljes köb öl, egy köb öl pontosan 6·8210 köbméter, tehát az öt teljes köb öl 34·105 köbméter, mely mennyiség és pedig I. oszt. kemény hasáb tűzifából a lelkésznek kiszolgáltatandó.

19. sz. A nagybányai egyház az iránt kérelmez, miszerint közalapi járulékát, tekintettel annak az egyháztagek folytonos szegényedése következtében mutatkozó fokozatos csökkenésére és arra, hogy a járulékokat az egyháztagek a többi egyházi tartozásokkal együtt könnyebben fizetendik, — az 1901—1906-ig terjedő öt évre, az előterjesztésben bizonyosan tollhibául veendő 1600 helyett 160 kor. évi átalány összegben megállapíthassa és fizethesse.

Miután az átalányösszegül megajánlott 160 korona több mint azon összeg, mely az E. T. 263. §. szerint az egyháztagek vagyoni körülményeinek megfelelőleg megajánlható, illetve kivéthető; miután továbbá a 266. §. azon rendelkezésének is megfelel, mely szerint a megállapítandó összeg legalább lélekszám szerint 5 kr. legyen, a mennyiben a fiók-egyházakéval együtt a lélekszám 1600; miután főképez az átalányösszeg megállapítása folytán a járulékok évenkénti csökkenésének határ vettetik: mindezen okoknál fogva egyházmegyei közgyűlésünk a nagy-bányai egyház azon kérelmét, hogy közalapi járulékát 5 évre évi 160 korona átalányösszegben fizethesse, pártoló ajánlással terjeszti fel a főt. egyházkerületi közgyűlésre.

20. sz. A pálfalvai egyház még a múlt év szept. 6-án beterjesztette volt esperes urhoz az építendő iskola tantermének alaprajzát és költségelőirányzatát, melyet esperes ur meg is erősített.

Esperes ur intézkedése jóváhagyó tudomásul vétetik.

21. sz. Makai Elek lelkész még a múlt év aug. 27-én beterjesztette volt esperes urhoz a batizi egyház lelkész lakán, iskola helyiségén teendő építkezéseknek ifj. Süveg András építőmester által aláírt költségvetését, mely szerint az I—V. tétel alatt jelzett építkezéseknek összes költsége 2156 frt 86 kr-ra megy.

Ilyen nagyobb mérvű építkezés elbírálása az építtető bizott. véleményezését igényelvén: utasíttatik az egyház előljárósága, hogy a költségvetést presbiteri gyűlési jegyzőkönyv, az építési szerződés és esetleg egyéb szükségesnek mutatkozó

okmányokkal felszerelve, tegye át az építtető bizottsághoz; esperes ur felkérletvén, hogy annak beérkező véleményéhez képest adja meg az engedélyt az építkezéshez.

22. sz. Papolczy Károly lelkész és Csüry János h. főgondnok jelentik 1898. deczember 26-ról esperes urnak az erdődi f. egyház részéről, hogy az amortizationális kölcsön törlesztésére 43 frtot, Engel vásárusnak 27 frtot, a Collegiumnak 1000 frt után járó 15 forintot azonnal ki kell fizetnie az egyháznak. Ezeket, valamint a 3 évi adót is igyekeznek kifizetni, de kérik esperes ur pártfogását és utasítását arra nézve, hogy hova folyamodjanak segélyért? Egyszesmind arra is kéri esperes urat, hogy az Erdődre kiküldött s az egyház anyagi ügyeinek megvizsgálására utasított küldöttséget tartsa vissza, nehogy annak kimenetele folytán költség okoztassék az egyháznak, csak ha magok nem tudják ügyeiket elintézni, akkora kéri a küldöttség kirendelését.

Miután a jelentésből is meggyőződött egyhm. közgyűlésünk arról, hogy az egyház vagyoni ügyeinek megvizsgálása valóban szükséges: a 119—1899. sz. egyhm. végzésben megbízott küldöttséget újból felhívja, hogy Erdődön mielőbb megjelenvén, megbízatásában járjon el, s arról jelentését terjessze be.

23. sz. A kis-paládi egyház még ez év folyamán második iskolát akar építtetni, a telek vásárlásra felvett kölcsönből még fizetetlen 600 korona részlet betudásával együtt 3510 korona költséggel. Ez összeget az ugynevezett templom kasszából akarja a jelen és jövő presbiteriumok teljes felelőssége mellett felvenni oly módon, hogy e kölcsönből évenként 5⁰/₀ kamatot fizet, mi a bank által fizetett kamatnál 1¹/₂⁰/₀-al több; ha továbbá a banknál — hol a templom kassza elhelyezve van — a kamat fejebb emeltetnék akkor az egyház is amaga terhére 1¹/₂⁰/₀-al fejebb emeli a kamatot.

Mind a kamat, mind az évi 400 kor. tőke törlesztés fizethetése végett 60 kor állami adóig 10⁰/₀ évi rendkívüli adót fogadott el presbiteri és egyház községi közgyűlésében, azon további határozattal, hogy ha az új templom építését az egyház előbb megkezdéné, mint ezen részlet törlesztéssel a kölcsön teljesen lefizettethetnék az esetben az egyház a még akkor fent levő összeget azonnal visszafizetendi a templom kasszának.

Kéri ezeknél fogva az építkezésre a bemutatott alaprajz és költségvetés szerint; valamint a kölcsön felvételére és a 10⁰/₀ rendkívüli adó kivetésére nézve az engedély megadását.

Egyházmegyei közgyűlésünk, szabályaink értelmében a bemutatott alaprajzot és költségvetést megbirálás végett az építetű bizottságnak kiadatni rendeli; felhatalmaztatván esperes ur, hogy a bizottság véleményéhez képest az építkezésre az engedélyt megadhassa.

A kölcsönnek a templom kasszából leendő felvételére a jelen és jövő presbiteriumoknak a kamat fizetés és a tőke fentírt módon leendő törlesztése iránti kötelezettsége mellett az engedélyt megadja; végűl a kamat fizetésre és tőke letörlesztésre szükséges 60 korona állami adóig terjedű 10 százalékos évi rendkívűli iskola építési adó kivetését engedélyezi.

Ez ügy, mint újabb teher kivetését magában foglaló intézkedés az egyházi törvény 18. §-a értelmében felsőbb jóváhagyás és megerősítés végett a fűt. egyház kerűleti közgyűléshez felterjesztetni határoztatik.

24. sz. Tűth Dániel n.-kolcsi lelkész hivatkozva arra, hogy amennyiben az 1899. évi 30. sz. egyházmegyei határozat eredményéről, névszerint arról, hogy úgy a gyámintézet, mint a közpénztárnál levű hátralékok azon évi augusztus havában rendeztessenek, a szeptember hóban tartott gyűlésen elű terjesztett esperesi jelentésben említés nem volt; hivatkozva arra, hogy mint a közelebbrűl körűzűt gyámpénztári számadás mutatja, még ma is van hátralék; azon kérdést intézi esperes urhoz, és a kezelű választmány elnökéhez: mint intézkedtek ez ügyben? végrehajtották-e az egyházmegye fent jelzett határozatát? ha nem: mit szándékoznak tenni? s végre, ha a követelés el vész, kit fog terhelni a felelűsség?

Közpénztárnok jelenti, hogy egy-két embernél van ugyan hátralék, de egy évinél több nincs, mi megnyugtató tudomásul szolgál. A gyámintézeti hátralékokról vonatkozű kérdés: a gyámintézeti közgyűléshez intézendű.

25. sz. Tűth Dániel nagy-kolcsi lelkész a következű határozati javaslatot terjeszti elű:

„Mondja ki egyházmegyei közgyűlésűnk, hogy, tekintve azt a nagy pénzforgalmat, mely a congruának kiutalványozása folytán az esperesi hivatalnál elűállott; tekintve azt, hogy az esperesnek rövidebb vagy hosszabb ideig őriznie kell e pénzt; azon okból, hogy az tűzveszély vagy eltolvajlás ellen biztosítva legyen: az esperesi hivatal részére a gyűlés tartási alaphól egy kisebb rendű 90—100 frtba kerülű tűzmentes — Wertheim — szekrény szereztessék be.

A beadott határozati javaslat annak indokából elfogadtatik s a jelzett tűzmentes szekrénynek a gyűlés tartási alaptól leendő megvétele elrendeltetik; a beszerzéssel esperes és közpénztárnok megbízatván.

26. sz. Tóth Dániel n.-kolcsi lelkész a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

„Mondja ki egyházmegyei közgyűlés, hogy tekintve a közpénztárnokra nehezedő azon súlyos terhet, miszerint a tartozásokról 47 részletes kimutatást illetve felhívást és a beérkezett összegekről ugyanannyi nyugtát kell kiállítania; tekintve azt, hogy, ha csak a papir, penna számíttatik is, az eljárás bele jön annyiba, mint ha a kimutatások és nyugták kinyomattatnának; tekintve azt, hogy az ily teher szaporulattal nincs arányban az ő fizetése: jövőre a kimutatások és nyugták nyomassanak ki.

Ezzel kapcsolatban előadja, hogy mivel a költségelőirányzatokat most már rendszeresen kell kiállítani; czélszerűnek látná, már csak az egyöntetűség szempontjából is, ha a költség előirányzati minták rovatozva kinyomattatnának.

Egyházmegyei közgyűlésünk a közigazgatási tartozások kimutatási ivét, és a nyugtákat a közpénztár terhére kinyomtatni rendeli, a kinyomatással közpénztárnokot bizván meg.

A költségelőirányzati minták kinyomatását addig elhasszítja, míg az egyházkerület a költségvetési minta megállapításával megbízott esperesi kar munkálata alapján, a költség előirányzati mintát véglegesen meg nem állapítja.

27. sz. Tóth Dániel n.-kolcsi lelkész határozatilag kimondani kéri, miszerint tekintettel arra, hogy a congrua kiutalása következtében a lelkészek a rendes államsegélyben ezentul nem részesíthetők, a rendes államsegély, a tanítók illetőségének kivételével, 1901-től kezdve csakis az egyházaknak adassék.

Határozati javaslat, amennyiben még a lelkészi fizetések 1600 koronáig nincsenek kiegészítve — mint idő előtti — nem fogadtatik el.

28. sz. Tóth Dániel n.-kolcsi lelkész a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Tekintettel arra, miszerint ma már minden, még a legkisebb állásoknál is nyugdíj jogosultsággal szolgálnak a hivatalnokok, egyedül csak a magyar ref. papság néz fájo szívvel sőt kétségbeeséssel nyugdíj intézet hiányában a jövőbe, aggódva, gondolva arra, hogy miután

30—40 évi szolgálat után is nagyon kevesen gyűjthetnek csak annyit is, a mennyiből egy pár évig megélhessenek, családotul együtt elveszhetnek, ha akár testileg, akár lelkileg elnyomorodnak és szolgálat képtelenekké lesznek;

tekintettel arra, miszerint elmúlt már az idő s nem is igen jön elő többet, a mikor 40—60 forint fizetés mellett káplánt tartott a szolgálat képtelen lelkész s ha sokszor keserőséggel, mégis meg volt a kenere;

tekintettel végre arra, hogy mily boldognak érezné magát bármelyik lelkész is, ha tudná, hogy tehetetlen munka képtelensége esetére 500 frt nyugdíjban legalább a mindennapi kenere meg lenne; mondja ki határozatilag az egyházmegyei közgyűlés: miszerint az országos lelkészi nyugdíj intézet felállítását elodázhatatlannak tartja s ez ügyben felterjesztést tesz a főt. egyházkerületi közgyűlésre oly értelemben, hogy a főt. és mélt. konvent utján odahatni méltóztassék, miszerint a lelkészi nyugdíj intézet, az eddig, a csekélyebb fizetésű lelkészek felsegélésére adott államsegélynek, a közalaphból adandó bizonyos összegnek, a lelkészek járulékának és egyéb lehető forrás igénybe vételével mielőbb felállíttassék.

Egyházmegyei közgyűlésünk élénken érezve a felhozott indokok elhatározó, sőt kényszerítő voltát: azok alapján határozatilag kimondja, miszerint egy országos lelkészi nyugdíj intézetnek, a jelzett források igénybe vételével mielőbbi felállítását elodázhatatlannak tartja. Egyben e jelen határozat kapcsán tisztelet-teljesen azon kérelmet intézi a főt. egyházkerületi közgyűléshez: miszerint a főt. és mélt. konventhez intézendő megkeresésében, az országos lelkészi nyugdíj intézetnek mielőbbi felállítását kérelmezni és hathatósan elősegíteni méltóztassék.

29. sz. Olvastatott a tiszta-berki ev. ref. egyháztanács 1900. ápril 13-án tartott gyűlésének jkönyve, mely szerint ottan egy új templom s torony helye lett kijelölve, építése munkába véve; a szükséges tőke előteremtésére nézve pedig részint a templomi székek s azok családi használatának sorrendjéhez kötött önkéntes ajánlat, részint pedig földbirtok aránylagos adózás lett elfogadva, mely előbbi módszer lelkész és gondnok kísérő levele szerint, — melyben ezen kivetési módszerek megerősítését, vagy egyszerű elvetését kérik — 8000 koronát eredményezett.

Miután a fentemlitett egyh. tan. jkvi kivonat sinesen

szabályszerűen kiállitva, s a közgyűlés jegyzőkönyve és a vagyoni állapotot is feltűntető kivetés pedig teljesen hiányzik, e. m. közgyűlésünk a kérelem felett érdemlegesen nem határoz. Sőt a mennyiben az egyh. tanácsi jkv. és kísérő levélből kitetszőleg az u. n. „önkéntes“ ajánlatok alapjául, vagyis árául kizárólagos családi székekhez való jogosultság terveztetett, mely módszert illetőleg azt egyenesen árverésnek írva le, már egy felebbezés is érkezett be, egyhm. közgyűlésünk már eleve kijelenti, hogy ilyen, ugy egyházunk s az igaz vallásosság szellemével, mint felsőbb hatósági határozatokkal ellenkező s mihamar csak viszályt és békétlenséget okozó — családi székintézmény törvényesítéséhez beleegyezését nem adhatja, sőt a netalán beérkezhető ilyen tárgy vitás kérdéseket is minden elintézés nélkül félre teendi; emélfogva ez alapon ezuttal a templom építést nem engedélyezi, teljes bizalommal van azonban a hívek már is mutatkozó buzgóságához, hogy a tervbe vett magasztos czélt méltányos uton, közegyetértéssel elérni fogja.

30. sz. Olvastatott Bodó Károly és Kónya Gerzon tiszta-berki lakosok kérelme, melyben azt panaszolják, hogy a templomépítési ajánlati árverésen oly magas összeget 1400 koronát ígértek egy bizonyos templomi padért, melynek megfizetésére képtelenek s azt kérik, hogy ezen összeg „hármójok részére“ 800 koronára szállítsák le.

Jelen kérelem tárgya a 29—900. sz. határozattal elintéztetvén, kérelmezőknek vissza adatik.

31. sz. Olvastatott Bottyán Pál és 12 társának indítványa miszerint határozza el a közgyűlés, hogy d. u. 4 órakor is tartunk gyűlést és a sorrend mindig az legyen, hogy miután a közgyűlési ügyek mind letárgyaltattak, csak azután következzenek a közigazgatási és fegyelmi bírósági ügyek.

Az indítvány oly értelemben fogadtatik el, hogy ma délután 5 órakor folytattassék a közgyűlés, az innen a jövőre származó precedens teljes kizárásával.

32. sz. A mikolai egyház előljárósága beterjeszti az orgona-alap kezelő, a magtári gondnok és a templom alap kezelőnek 1899. évre vonatkozó számadásait.

Az egyház-tanács által felülvizsgált és jóváhagyott számadások tudomásul vétetnek.

33. sz. Király Gyula mikolai lelkész átteszi esperes urhoz a lelkési hátralék kimutatását.

Áttétetik a 17. sz. a. Mikolába kiküldött bizottsághoz a végett, hogy tegye ez ügyet is vizsgálata tárgyává.

34. sz. Moldvai Lajos egykor egyházmegyénkben szolgált, később gazdálkodással foglalkozott tanító esperes urhoz alkalmaztatás iránt folyamodott.

Esperes ur felhatalmaztatik, hogy üresedés esetén alkalmazhatja ideiglenes minőségben valahol, okleveles tanító hiányában.

35. sz. Az erdődi fiók egyház h. főgondnoka Csüri János azon előterjesztést tette esperes urhoz, hogy az erdődi fiók egyház az 1898. évről 1 frt. közalapi járulékkaal nincs hátralékban, mert azt tudomása szeriut Virágh Mihály főgondnok megfizette; de ha hátralékban volna is, azt most pénzhiánya miatt meg nem fizetheti, minek is tudomásulvételét kéri.

A közalapi hátralékokat a bevallási ivek és esperesi bevételi napló ellen nyugtával igazolt bevételi tételei alapján készült Főtabella tüntetvén elő; e szerint pedig az 1898. évről kimutatott 1 frt hátralék valóban fenn áll; így az — miután az 1899-ik évi bevallási ivben mint bevehetetlen töröltetni nem kéretett — befizetendő; vagy ha csakugyan bevehetetlen volna az 1900. évi bevallási ivben az egyes tételek indokolása mellett törlésre ajánlandó.

36. sz. Az egyházmegyei tanügyi bizottság jelenti, miszerint a megvizsgált n.-bányai gimnáziumban, misztótfalusi, ar.-medgyesi, udvari állami iskolákban a vallás tanítás szép eredményü, de a garbolezi, homoki, mikolai és kis-peleskei iskolák a kielégítő eredménytől messze elmaradnak e tekintetben, sőt a kis-peleskei iskola 2-ik osztályában vallás épen nem is tanított.

Egyházmegyei közgyűlésünk mig elismeréssel vesz tudomást a jelentés első részéről, addig másfelől a felekezeti iskolaszékek lelkészelnökeit az iskolák beléletének szigoru ellenőrzésére felhivja, egyszersmind a garbolezi, homoki, mikolai és kis-peleskei tanítókat a vallástanítás különös felkarolására azon határozott kijelentéssel utasítja, hogy ha a legközelebbi látogatás alkalmával sem lesz működésüknek ked-

vezőbb eredménye: ellenök hivatalból fegyelmi vizsgálat fog indíttatni. — Ezen határozat presbyteri gyűlésben felolvasandó.

37. sz. Az egyházmegyei tanügyi bizottság jegyzőkönyvében a körlátogatóság jelentése nyomán panaszosan van jelentve, hogy a nagybányai állami polgári leányiskolában, állítólag a növendékek idegenkedése miatt, az énektanítás felette gyenge, a garbolczi iskolában pedig nagyon izléstelen.

Felhívja egyházmegyei közgyűlésünk a nagybányai és garbolczi lelkészek figyelmét, hogy az énektanítás terén se tűrjenek el tanítóik részéről semmi kötelességmulasztást s igyekezzenek az énektanítás útjából elhárítani az akadályokat.

38. sz. Az egyházmegyei tanügyi bizottság jelenti, miszerint az 57/1899. sz. egyházm. határozatnak nem tett eleget: Adorján, Garbolcz, Sárköz, Szent-Márton és Uszka előjárósága; valamint a tanítók közül: a homoki, kis-peleskei és nagy-kolcsi tanító.

Midőn ezen határozata iránti tiszteletlenséget megróvja egyházmegyei közgyűlésünk: egyszersmind kimondja, hogy ha az egyházlátogatás idejéig sem szerezné be az adorjáni, garbolczi, sárközi, szent-mártoni és uszkai előjáróság az iskolák számára megrendelt törzskönyvet s a homoki, kis-peleskei és nagy-kolcsi tanítók a már beszerzett törzskönyvekbe a szükséges adatokat be nem vezetnék s az egyházmegye 57/1899. számú határozatának eleget nem tennének; hivatalból fegyelmi vizsgálatot indít a makacszkodó előjárók és tanítók ellen. — Ezen határozat presbyteri gyűlésben felolvasandó.

39. sz. Az egyházmegyei tanügyi bizottság arról tesz jelentést, hogy a n.-kolcsi iskolában nemcsak botrányos hanyagság tapasztalható, hanem a rend és tisztaság hiánya is példátlan, az iskolai meglevő naplók a legnagyobb rendetlenségben vannak; emellett Kis Bálint tanító egy idegen asszonnyal él közös háztartásban, míg hitese felesége a „Néptanítók Lapja“-ban körözteti.

Megbotránkozással értesül közgyűlésünk a nagy-kolcsi tanító Kiss Bálint minden tisztességet levetkőzött s a tanítói hivatalt lealázó magaviseletéről: ez ügyet átteszi a fegyelmi bírósághoz.

40. sz. Olvastatott a tanügyi bizottság jegyzőkönyvéből, miszerint Szendrey Lajos köszegremetei tanító, a körlátogatóság által elégtelen

eredményünek találtatván iskolájában a közelebb mult első félévi munkássága, midőn jóakarattal figyelmeztetve lett a szorgalmasabb tanításra, kijelentette a körlátogatók előtt, hogy: „a jövőben se fog jobban igyekezni.”

Közgyűlésünk meglepetve hallja e kihívó nyilatkozatot, mely azt mutatja, hogy Szendrey Lajos tanító sem kötelességeit nem akarja a vezetésére bízott iskola növendékeivel szemben ismerni s teljesíteni, sem felettes hatóságai intézkedésének engedelmeskedni: ezen ügyet átteszi a fegyelmi bírósághoz.

41. sz. Az egyházmegyei tanügybizottság jelentést tesz arról, hogy a körlátogatók fuvardijában megállapított 5—5 frt sokszor három iskola meglátogatásánál már ki van merítve s így csekélység még fuvardijnak is: kéri hogy a körlátogatók fuvardija 10—10 frtban állapíttassék meg körönként.

Az egyházmegyei közgyűlés méltányolva a téli időjárás által sokszor megnehezített fuvar előállíthatás körülményeit: az iskola látogatási fuvardij czimen az egyházmegyei közpénztárba befolyt egész összegének felhasználására az egyházmegye körlátogatóságának engedélyt ad.

42. sz. A tanügyi bizottság jelenti, hogy Ombodon a második iskola felállíttatott, Egriben és Kis-Paládon pedig ennek felállítása folyamatban van.

Örvendetes tudomásul szolgál.

43. sz. Melegh Albert köszegremetei lelkész és testvére Melegh Adolf avasujvárosi tanító kérelmez az iránt, hogy az egyházmegye közpénztárával szemben fenálló tartozásukat időközönként részletekben törleszthessék.

Folyamodók kérelmének hely nem adatik, mert a tartozás néhai Melegh Dániel örököseit egyetemlegesen terhelvén, az örökösök együttes kérelmök és kötelező ajánlatuk esetén fog érdemi intézkedés tétetni — a jelenleg folyamatban levő peres eljárás addig be nem szüntettetik.

44. sz. A józsefházai egyház közönsége előadja miszerint az iskolát meglátogatott tanfelügyelői kiküldött átiratilag figyelmeztette az egyházat, hogy ha szeptemberre új iskolát nem építenek, az iskola bezáratása és az államsegély beszüntetése iránt intézkedni fog. Már ennél fogva is szükséges tehát intézkedni az új iskola felépítése iránt. Ugyde a közönség óhaja az, hogy az iskola ne a mostani szűk s czélsze-

rületlen helyen, hanem a templommal szemben levő s csere útján megszerezhető telken építtessék fel. Kérik ennél fogva egy bizottság kiküldését, mely a tervezett cserét és az építkezést elrendelje.

Böszörményi Zsigmond és Szabó József az egyház kebelébe kiküldetnek azzal a megbízással, hogy mind a telekcserére, mind az új iskola tervére s költségeire vonatkozó bírálatos jelentéseket az őszi közgyűlésre terjesszék be.

45. sz. Tárgyaltatott Ferenczy Imre krassói lelkésznek kérelme az 1898 évben hozott gyámintézeti alapszabályok megsemmisítése, az összes lelkészek felvétele, esetleg a gyámintézet tőkéjéből 8000 frt, az államsegélyből 500 frt, az egyházak által fizetendő összes gyámintézeti járulékok kiutalása s a fiatal lelkészek részére ezen összegekből egy új gyámintézet alkotása iránt.

Miután egyházmegyei közgyűlésünk nem tartja magát illetékesnek, hogy e tárgyban intézkedjék, a beadvány visszautasítják.

46. sz. Esperes ur előterjeszti, miszerint a nagy-paládi egyháztagok nagyobb része birtok aránylagos adózási kulcs megállapítása és behozatala iránt kérelmez.

Egyházmegyei közgyűlésünk örömmel vesz tudomást a kérelemről annyival inkább, mert a főt. egyházkerület és konvent is ajánlják és sürgetik a birtok aránylagos adózás behozatalát. Ugyanazért e czél eszközölése végett kiküldi a n.-paládi egyház kebelébe Helmeczy József és Molnár Lajos jelentések bevéátván.

47. sz. A kis-peleskei egyház a széna fizetést és szolgálmányt pénzre akarja változtatni. A szolgálmányra nézve presbitérium és közgyűlés egyező határozatot hozott. A széna megváltási árára vonatkozólag a presbitérium, eltérőleg a díjlevéltől, mely szerint „a kinek elfogadható szénájok nem terem, egy szekér szénáért — mely 8 bukó — 5 frtot kötelesek fizetni“ azon alapon, mert eddig, a kik szénát nem adhattak, bukónként 75 krt fizettek — egy szekér szénáért 5 frt 60 krt, egy bukóért pedig 70 krt állapított meg. A közgyűlés ellenben ez egyh. tanács határozatának megváltoztatásával egy bukó szénáért 65 krt, egy szekér szénáért pedig 5 frtot állapított meg. A belhivatalnokok a közgyűlés által meghatározott árt elfogadván, kéri előljárásság ennek jóváhagyólag tudomásul vételét.

Jóváhagyó tudomásul vétetik, annak kijelentésével, hogy a közgyűlésnek azon határozata, mely szerint a szolgálmányt

pénzül csak azon esetben fizeti, ha a felsőbb hatóság az egyház földjének bérbeadását engedélyezi, hatályon kívül helyeztetik.

48. sz. Esperes ur előadván azt, hogy reá nézve igen kellemetlen az esperesi fizetés közt levő pecsét díjakat az illetőktől a maga számára beszedni, miért is többsör elhagyja azok behajtását; mi által azonban ugy is csekély fizetése csunkul: kéri egyházmegyei közgyűlést, mondja ki, hogy a pecsét díjak az egyházmegye számára szedessenek be, ő pedig kárpótoltassék azokért az egyházmegyei pénztárból.

Egyházmegyei közgyűlésünk élénken érezvén szükségét annak, hogy nemcsak az esperes, hanem a többi egyhm. tisztviselők is a jelenleginél méltányosabb tiszteletdíjban részesüljenek; e célból egy bizottságot küld ki azon utasítással, hogy a más egyházmegyékben lévő esperesi és más egyházmegyei tisztviselői fizetések beszerzése mellett tegyen javaslatot az esperes és a többi tisztviselők fizetésének fel-emelésére vonatkozólag, kimutatván a forrást is, a honnan az így előálló összeg fedezhető lenne. Addig is mig e tekintetben egyhmegyei közgyűlésünk véglegesen intézkednék elhatározza, hogy a pecsét díjak az egyházmegye számára szedessenek be.

A bizottság tagjaiul gróf Dégenfeld Sándor egyházmegyei gondnok ur elnöklete alatt felkéretnek: a két főjegyző, ügyész, Böszörményi Zsigmond, Molnár Lajos és Soltész János.

49. sz. A görbedi ev. ref. egyház jelenti, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszteriumtól többnemű értékes iskolai tanszereket kapott.

Tudomásul vétetik, s a kérvényezés más hasonló helyzetben lévő egyházaknak is ajánltatik.

50. sz. A Helmeczy József egyházmegyeileg kinevezett józsefházai pénzkezelő számadásának megvizsgálására kiküldött bizottság tagjai Sátor Dávid és Böszörményi Zsigmond egyhm. tanácsbírák beterjesztik jelentésöket, mely szerint a számadást ápril hó 21-én megvizsgálták, a bevételi és kiadási nyugtákkal egybehasonlítva rendben találták. Ezen számadás szerint van a józsefházai egyháznak nevezett egyházi pénzkezelőnél közpénztári és konventi segély czimen 6389 frt 79 kr. „könyöradomány gyűjtésből származott“ czimen pedig 2135 frt 39 kr. összesen 8525 frt 18 kr tőke vagyona.

A jelentés tudomásul vétetik. Helmeczy József a számadás terhe alól, a szokott fentartással — köszönet és elismerés kifejezése mellett — felmentetik.

51. sz. A fentebbi tárgygyal kapcsolatban Helmeczy József ügyész mint józsefházai pénzkezelő jelenti, hogy a józsefházai számadása bizottságilag történt megvizsgálásakor kitünt, hogy az egyház is kezelt fel olyan tőkék után kamatokat, melyek többé az ő kezelésök alá nem tartoznak. Ezek a következők: 1) Tóth Sándor 1200 frt tőke követelés után 1893. május 16-tól 1896. szept. 22-ig. 2) Tóth Sándor 1300 frt tőke követelés után 1895. szept. 22-től 1896. szept. 22-ig. 3) Sipos Károly és társainál 80 frt tőke után 1893. évi november 22-től. 4) Gergely Györgynél levő 78 frt 95 kr után 1893. évi nov. 22-től, 5) Benécs János 111 frt 35 krról szóló kötvénye után 1891. nov. 22-től. 6) Ács András és György 114 frt 75 kr tartozása után 1891. évi nov. 25-től. 7) László János és neje 40 forint 59 kros tartozása után 1891. nov. 21-től mai napig.

Ezen tőkéktől a számadás megvizsgálása napjáig, (1900. ápril 21-ig) az ő kezéhez kamat nem fizettetett s ugy erről, valamint az egyház több közjövödelmeiről is az egyház előljáróságát számadás terheli.

E jelentés alapján megbizza egyhm. közgyűlés Szabó Károly józsefházai felügyelő lelkészt, hogy a fent elsorolt tőkék kamatainak bevételezése, valamint az egyház többi közjövödelme tekintetében a presbiteriummal együtt tartson vizsgálatot, illetve a bevett kamatokról készítettessen számadást s azt jelentése kíséretében terjessze legközelebbi közgyűlésünk elé.

52. sz. A főt. egyház kerületi közgyűlés 216 — 1900. sz. határozatában; hivatkozással a 99. évben tartott konvent 76. számú végzésére felhivja az egyházmegyéket, hogy az egyházi adó kivetése módjára és az esedékesség idejére nézve a most szokásban lévő vagy szükségesnek vélt eljárásról e f. évi tavaszi közgyűlésre tegyenek jelentést.

Egyházmegyei közgyűlésünk az egyházmegyénkben eddig is szokásos eljárást tartja ezutánra is törvényesnek, czélszerűnek és megállapítandónak nevezetesen:

Az összes egyházi adókat a törvény határozmányai szerint a presbiterium kivetí s arról az adózók nevei és adótételeinek bejegyzésével egy főljajstromot készít; melyet a 8 napi reclamáció idejének eltelte után a reclamációkra hozott ítélet alapján kiigazítva, következő záradékkal lát el:

„Az ezen lajstromban foglalt minden egyes egyénekre, az utánok kirovott minden egyes adó tételek az egyházban fennálló törvényes díjlevelek és törvények értelmében, mint arra jogosított testület a presbytérium által rovatnak ki. Annak minden egyes tételei határozatilag megerősítettek. Az egyes adónemek esedékességének határideje ápril hó 24-től vagyis az egyházi évet számítva: a buzára és általában a kalászosokra nézve: október 1., a tengerire deczember 31., a fára nézve fele részben ápril 24, fele részben október 1. Mindennemű pénzfizetésekre nézve az előleges évnegyedi fizetési kötelezettséggel, minden évnegyed első napja, de csak az esetben, ha a fa és pénzfizetésre nézve a díjlevélben másnemű rendelkezés nincs. Az összesadórovatok tételeinek esedékessége ezen határidőkre ítéletileg kimondatott azon törvényes záradékkal, hogy kik a befoglaltak között a reájok kivetett adó tételeket a presbitérium és községi hatóság megkeresésére a kiírt határidőig le nem rótták, mindazok nevei és hátralékos adó tételei ezen főlajstromból egy külön hátralékos kimutatásba foglaltatván, s ezen záradékkal mint, jogerős ítélettel ellátatván, a felsőbb polgári hatóság által eszközözendő végrehajtás céljából, további eljárás végett a nt. esperesi hivatalhoz áttétetik.“

Ezen hátralékos kimutatást és a rávezetett jogérvényes záradék hitelességét név aláírásával és pecsétjével igazolja a lelkész és gondnok, melyet szintén aláír, megpecsétel — s így mintegy fejül hitelesít — s rendeltetési helyére juttat az esperes. Magától értetődik, hogy a hol nincs minden fent jelzett adónem, csak a meglevő adónem után megírt esedékességi határidő tetetik ki a jogérvényes záradékban. Ezek szerint látja egyházmegyei közgyűlésünk az állami assistentia igénybe vételét sikeressé és biztossá tenni.

53. sz. Ferenczy Imre és társai azon indítványt terjesztik eldöntés végett egyhm. közgyűlés elé, miszerint bármely egyhm. hivatalra megejtett első szavazás eredményének számba vétele után minden újra kijelölendő egyének az esperesi hivatal részéről azonnal értesítendőek a végett, hogy alkalmuk legyen nyilatkozni arra nézve, hogy jelöltségüket elfogadják-e vagy nem?

Egyházmegyei közgyűlésünk tekintettel arra, miszerint senkire sem lehet kisebbitő az, ha valamely állásra nem

kapná is meg a szavazat többséget, sőt a szavazatok kisebb száma is megtisztelő — mint bizalmi nyilatkozat — bárkire nézve is; tekintettel továbbá arra, hogy senki sem lehet teljesen biztos a szavazás eredménye felől; tekintettel végre arra, hogy ha az a célja az indítványnak, hogy bárki is megválasztatása elől kitérhessen, e cél eléretik úgy, hogy megválasztatása után lemond: az indítványt nem fogadja el s a felett napi rendre tér.

54. sz. Szabó József főjegyzővé történt megválasztása folytán az aljegyzői állás megürülvén annak betöltése végett a szavazás elrendeltetik, esperes ur felhivatván a szabályszerű eljárásra.

55. sz. Szabó József a közalap kezelőségről lemond s kéri lemondását elfogadtatni.

A lemondás elfogadtatván, közalapkezelővé Ferenczy Imre krassói lelkész megválasztatik, ki is a megválasztást köszönettel elfogadja s szolgálatát az egyházmegye javára készséggel felajánlja.

Együttal a közalap bizottság tagjaiul megválasztatnak Tóth Dániel, Tóth Mór és Vajda Mihály.

56. sz. Szabó József az iskolai körlátogatóságról lemond.

Lemondása elfogadtatik s helyette iskolai körlátogatóul s egyszersmind tanügyi bizottsági tagul Hajdu Albert udvari lelkész választatik meg.

57. sz. Helmeczy József ügyész és tanácsbíró felemlítvén, hogy tudomása szerint a Gergely Károly siremléke- és a nevére teendő alapítvány ügyében a 83 1899. sz. egyhm. határozat értelmében mind ez ideig nem történt semmi, kéri ennél fogva az ügy megsürgetését.

A fent jelzett egyhm. határozat által kiküldött bizottság felhivatik, hogy az ugyanazon határozatban megjelölt módon az eljárást ez ügyben kezdeményezni és mielőbb sikerre vinni buzgólkodjék.

58. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésével

a jegyzőkön kívül Balogh István, Molnár Lajos, Helmeczy József, Tóth Dániel és Papoleczy Zoltán megbizatnak.

Közigazgatási bírósági ügyek.

59. sz. Király Gyula mikolai lelkész Zaj György mikolai lakos által fizetendő famennyiség megállapítása tárgyában a mikolai egyház tanácsához beadott kérelemre hozott határozatot jelentése kapcsában beterjeszti.

Miután a mikolai egyház előjárósága az 1899. április 25-én tartott egyhm. közgyűlés 41. számú határozatával utasítva lett arra, hogy a szerzett jogok figyelembe tartása mellett készítsen új díjlevelet és azt szabályszerű elbírálás és megerősítés végett terjessze egyházmegyei közgyűlésünk elé, amennyiben pedig ezen munkálat mai napig sem érkezett be, lelkész jelentése és melléklete az egyház előjáróságának figyelembe vétel végett visszaadatik, addig is a régi díjlevél szerinti gyakorlat irányadónak kimondatik.

60. sz. Olvastatott Török Károly tisztaberki tanító kérelme, mely szerint az 1899. évi sőt 1899—1900, évi esedékessé vált illetményeit meg nem kapta, annak behajtására nézve az előjáróság részéről mi sem történt.

Annak előre bocsátásával, hogy a tanítói illetmények lelkiismeretes megállapítása s annak behajtása iránt az 1899. év szeptember 14-én tartott egyházmegyei közgyűlés 126. sz. alatt jogerős határozattal már intézkedett

s bár az előjáróság felelőssége kimondatott, daczára annak a kérelem szerint a behajtás tárgyában mi sem tétett ezuttal a szatmári főszolgabírói hivatal megkerestetni határoztatik az iránt, hogy folyamodó Török Károly tanító illetményének behajtására a közig. végrehajtót a nevezett községbe az egyház előjárósága terhére és költségére kiküldeni méltóztassék.

Végrehajtás foganatosíthatása czéljából a hátraléki kimutatás a főszolgabíró hivatalnak megküldeni határoztatik.

61. sz. Molnár Lajos jelentése mellett hathatós intézkedést kér arra nézve, hogy T.-Berek a 160 frt. Mikola pedig a 200 frton felül levő közigazgatási hátralékot befizesse.

Megbotránkozással értesül közig. bíróságunk nevezett egyházak tetemes közigazgatási hátralékairól; esperes urat utasítja, hogy T.-Berek hátralékát fogja le a részére megszavazott államsegélyből; Mikolára nézve pedig határozatilag kimondja, hogy ha hátralékát a f. é. őszi közgyűlés idejéig ki nem fizeti, kénytelen lesz egyh. megyei bíróság az egyházi földek bérbeadását saját hatáskörében elrendelni és eszközölni és a földbérből fogni le a hátralékos összeget.

62. sz. Olvastatott Kiss Dániel és Barthá György magosligeti lakosok panasza Kiss Gábor gondnok számadására vonatkozólag, melyben nevezett gondnokot egyháza iránt, rossz akarattal és hűtlen kezeléssel vádolják.

A magosligeti lelkészi hivatalnak jelentése az egyháztanácsának becsatolt határozata tanúsítása szerint Kiss Gábor gondnoknak az 1899. évre vonatkozó számadása jóváhagyatott a felmerült különbözetek teljesen elenyésztetve lettek, amennyiben a gondnoknak a felmentvény is megadott — panaszlók, kik különben is gondnokkal személyes gyűlölködésben élnek, perben is állanak, panaszukkal elutasíttatnak.

63. sz. Olvastatott Bagoly Albert józsefházai tanító kérelme az iránt, hogy az ellene 1899. szept. 14-én tartott közgyűlés előtt Tóth György és társai által emelt vádak alól mentessék föl és a vádiratok részére adassanak ki, hogy azok alapján a törvény rendes útján elégtételt szerezhessen.

Annak előrebocsátásával, hogy a mult évi szept. 14-én tartott közgyűlés a panaszlókat 50 frt vizsgálati költség előleges letételére a 127 számú határozattal utasította, de ők ezen meghagyásnak mai napig eleget nem tettek, tekintettel arra, hogy panaszlók panaszaikat vissza nem vonták, s a vizsgálat megejtését jövőben is kérelmezhetik, de meg a beadott panaszt kizárólag az egyházi felsőbb hatósághoz lévén intézve úgy az, mint mellékletei magán használatra ki nem adhatók.

Mely határozat ellen Bagoly Albert felebbezését jelenti ki.

64. sz. Bagoly Albert józsefházai tanító vádlevele Tóth György volt gondnok eljárása és kezelésére vonatkozólag.

A vádlevél eredetben az abban foglaltak alapos megvizsgálása, nyilatkozat tétel és véleményes jelentés végett a józsefházai egyház előjáróságának kiadatni határoztatik.

65. szám. Király Gyula mikolai lelkész kérelme a Császy Bálint és társai által elköltött pénz megtérítése tárgyában.

Miután ezen ügyben az 1898. évi ápril 21-én tartott közgyűlés 73. sz. alatt jogérvényesen intézkedett és a felett napirendre tért, — a kérelem figyelembe nem vétetik.

66. sz. Olvastatott a mikolai egyház folyó évi február 18-án tartott közgyűlésének jegyzőkönyvi kivonata, melyben egyházmegyei közgyűlésünk felhivatik arra, hogy a nevezett egyházban gondnokot válassztasson, az egyház ügyeit vas szigorral rendezze, mivel ellen esetben az egyház ugy anyagilag, mint erkölcsileg tönkre megy.

Ezzel kapcsolatban olvastatott Molnár Lajos és Szeőke Bálint egyhm. tanácsbírák mint esperesi kiküldöttek jelentése, melyben előadják, hogy a mikolai egyház kebelében gondnokot alkalmazni az egyház zavaros ügyei miatt lehetetlen, mert azt a hívek közül senki elfogadni jelen körülmények között nem akarja s felhívják az egyházmegyei közigazgatási bíróság figyelmét a legerélyesebb fellépésre és a legszigorubb eljárásra.

Megdöbbenve vesszi tudomásul közigazgatási bíróságunk a mikolai egyházban fennálló sajnos viszonyokat és a dúló torzsalkodást, a mely a tanítói fizetésnek, egyházi előjáróság hiányában behajthatatlansága miatt, miniszteri figyelmeztetést is idézett elő.

Minthogy azonban ha sorba birságolja is a mikolai egyház tagokat mind, még sem fogja a gondnokságot elfogadni senki, annyival kevésbé, mert mint a becsatolt 65—899. sz. egyhm. végzés igazolja, Király Gyula lelkész az egyszer a nép bizalmából egyhangulag gondnokká választani akart egyént elfogadni nem akarta; minthogy továbbá, ha gondnokot lehetne is választani, az presbiterium nélkül nem működhetnék sikeresen; presbitereket pedig szintén nem, vagy alig lehet a fennforgó viszonyok miatt választani: ugy gondolja egyhm. bírósági gyűlésünk e kérdést megoldani, hogy tekintettel arra, miszerint Mikolában egy idegen egyházbeli erélyes gondnok és presbiterek kinevezése szükségeltetnék,

ilyen intézkedésre azonban egyházmegyénknek a törvény jogot nem ad; kerestessék meg az iratok csatolása mellett a főt. és mélt. egyházkerületi közgyűlés a végett, hogy miután jelen szomorú specialis helyzetre nézve az E. T. és a törvényes gyakorlat nem intézkednek, a mikolai szomorú állapotok miként való szanálására utasítást adni méltóztassék.

Fegyelmi ügyek.

67. sz. Bencsik István esperes és gróf Dégenfeld Sándor egyhm. gondnok elnöklete alatt jelen voltak: Balogh István, Szél György, Molnár Lajos, Torday Imre, Sátor Dávid szavazó bírák. Előadó: Torday Imre, ügyész: Helmeczy József. Jegyző: Szabó József.

Tárgyalás alá vétetett a józsefházi lelkész választási ügy. Az előadói vélemény meghallgatása után bíróságunk a következő végzést hozta.

Végzés:

Annak előleges kimondása után, hogy a díjlevél csökkentése részint a congrua megállapítása, részint a törvény szerint meg nem engedhető; tekintettel arra miszerint a józsefházai egyház előjárósága újabb beadványában hajlandónak nyilatkozott a lelkész választás foganatosítására: a fegyelmi eljárás folytatása ez időszerint felfüggesztetik. Az előjáróság egyben utasittatik, hogy a lelkész választásra nézve szükséges pályázatot haladéktalanul hirdesse meg. Azon kérelmükre vonatkozólag pedig, hogy a megválasztandó lelkész állását csakis őszkor foglalja el, esperes ur felhatalmaztatik, hogy a szükséghez képest, saját hatás körében intézkedjék.

68. sz. Bencsik István esperes és gróf Dégenfeld Sándor egyhm. gondnok elnöklete alatt jelen voltak: Balogh István, Szél György, Torday Imre, Sátor Dávid, Szabó József szavazó bírák. Előadó Torday Imre, ügyész Helmeczy József. Jegyző Szabó József.

Tárgyaltatott a Sifner Lajos méhtelevi tanító fegyelmi ügye. Tárgyalás folyamán elnök esperes azon kérdést intézte felekhez: nem volna-e hajlandók ezen ügyet békésen elintézni? Mire Sifner Lajos kijelenti, hogy, bár nem érzi magát hibásnak, de sajnálja a történte-

ket s jövőre a lelkesz iránti tiszteletnek alá veti magát és békességben kíván élni. Barkász Albert lelkesz szintén kijelenti, hogy mint minden tanítóval, úgy Sifner Lajossal is békességben óhajt élni s a maga részéről is sajnálja a történeteket. E kölcsönös nyilatkozatok szerint az ügy békésen elintéztetvén, a bíróság a következő végzést hozta.

Végzés.

Bíróságunk a békés megegyezést örömmel veszi tudomásul s a Sifner Lajos ellen folyamatba tett fegyelmi eljárást beszünteti.

69. sz. Bencsik István esperes, gróf Dégenfeld Sándor egyhm, gondnok elnöklete alatt jelen voltak: Balogh István, Szél György, Torday Imre, Sátor Dávid, Szabó József szavazó bírák. --- Előadó Torday Imre, ügyész Helmeczy József. Jegyző Szabó József.

A főt. egyházkerületi bíróság 1899. évi 387. sz. határozatával, a mikolai egyház templom alap ügyéből kifolyó fegyelmi ügy iratait, érdemi elbírálás nélkül, az egyházmegyei bíróság másodfoku ítéletének megsemmisítése mellett, visszaküldi s az egyházmegyei bíróságot, új, törvényesen megalakult tanácsbani ítélet hozatalra utasítja, mivel az ítélet hozatalánál csak világi elnök vett részt és így a bíróság törvényesen megalakulva nem volt.

A felolvasott egyházkerületi rendelvénnyel alapján szabályszerűen megalakult bíróságunk, mint felebbviteli hatóság, az ügyiratok felolvasása és az előadói vélemény meghallgatása után, Csáki József, Papp József, Pap Miklós, Papp Zsigmond mikolai lakosok együttes, továbbá Bogdán Lőrincz mikolai lakos egyháztag külön felebbezése alapján, a főt. és mélt. egyh. kerületi elnökség által, a mikolai egyház presbiterei ellen folyamatba tett fegyelmi ügyben delegált kis-peleskei egyház fegyelmi bíróságának 1899. évi aug. 13-án Mikolában a 387 frt 54 $\frac{1}{2}$ kr. templom építési alap kiutalásába befolyt Balogh Zsigmond és társai presbitereket elmarasztaló határozatát felülvizsgálván, zárt ülésben következőleg

i t é l t:

Az eljáró delegált fegyelmi bíróság ítélete azon pótlással, hogy Balogh Zsigmond és társainak a templom alapot átvett és saját céljaira felhasznált Király Gyula lelkesz elleni viszkereseti jog fenhagyatik, indokainál fogva és még azért is helybe hagyatik, mert a panaszlok által felebbezé-

zésökben előterjesztett azon indok, hogy velők a panasz közölve nem lett, az iratoknál levő, saját kezüleg aláírt s egyenesen főt. és mélt püspök urhoz intézett levelökkel van megczáfolva. A lelkész elleni viszkereseti jogot panaszlottak részére fenn kellett hagyni, mert a templom alapot tényleg Király Gyula lelkész használta fel a maga czéljaira.

70. sz. Esperes kijelenti, hogy amennyiben a Király Gyula lelkész által becsatolt iratokban ő reá történik hivatkozás, magát érdekeltnek tartja, az elnöki tisztséget a legidősebb tanácsbíró Balogh Istvánnak adja át s ekép a bíróság következőleg alakult meg:

Elnökök: Balogh István és gr. Dégenfeld Sándor.

Szavazó bírák: Szél György, Molnár Lajos, Tordai Imre, Sátor Dávid, Szabó József.

Előadó: Torday Imre.

Ügyész: Helmeczy József.

Jegyző: Szabó József.

Elnök az ügy megnevezésével előadja, hogy az egyházmegyei közigazgatási bírósági gyűlés 73—1899. sz. határozatából kifolyólag, az egyh. törv. 367. §-a értelmében az ügyészi vádindítványt mellékleteivel együtt nyilatkozat tétel végett kiadta Király Gyula lelkész és Csáki József volt gondnok panaszlottaknak, de ők arra nyilatkozatot nem küldtek be, hanem f. év ápril 1-én beérkezett levelökben a Bogdán Lőrincz által beadott „vádlevelet“ kérték nyilatkozattétel czéljából megküldeni. Minthogy azonban a fegyelmi eljárás a 74—1898. sz. egyházmegyei határozat következtében fogyanatosított ügyészi vizsgálat és vád indítvány alapján a 73—1899. sz. k. b. végzéssel hivatból lett elrendelve s így az eljárás tárgyát nem a Bogdán Lőrincz beadványa, hanem az ügyészi vádindítvány képezi, az pedig panaszlottakkal közöltetett — a tárgyalás panaszlottak nyilatkozata hiányában és meg nem jelenésök daczára is, miután kellő megidézések igazolva van, a 387. §. értelmében megtartandó. Felhívja tehát előadót az ügy megismertetésére.

Előadó az ügyet következőleg ismerteti:

Király Gyula mikolai lelkészszé történt megválasztatásakor, még Ujvárosból 50 frtot küldött és ajándékozott a mikolai egyháznak templom építési alapra. Ugyan e czélra fordított a Császy Bálintnak bérbe adott lelkészi egy birtoktest 2 évi bérösszege 300 forint, mely földnek haszonélvezetét lelkész 5 évre az egyháznak adta, s mely bérösszeget előre kiegyenlítettnek nyilvánított. (20—1896. fegy. b. sz.)

E templom alap 1896. márcz. 23-án Bogdán Lőrincz által a mikolai zavaros viszonyok miatt Molnár Lajos egyhm. közpénztárnok kezéhez letétbe helyeztetett (73—1898. e. m. k. b. sz.) de az egyháztanács azon kérelmére, hogy egyházi rendes kezelés alá adassék, esperes ur 18/897. sz. a. kelt s az egyháztanács és lelkész felelősségét biztosítani kívánó engedélye alapján Molnár Lajos közpénztárnok által az egyház előjáróságának kiadatott. 1897. év febr. 28-án az egyháztanács úgy intézkedett, hogy az 50 frt és a két évről befizetett 300 frt földbaszonbér, valamint kamatai lelkésznek kiadassanak, miért is Király Gyula lelkész a becsatolt elismervény szerint a neki még 1897. febr. 1-én Papp Miklós templomalap kezelő által, lelkész azon hivatkozására, hogy az, az esperesi kijelentés szerint a papot illeti, átadott 387 frt 54 $\frac{1}{2}$ krt, mint tulajdonát megtartotta és saját céljaira fordította s a vizsgálat alkalmával felhivatván annak visszafizetésére, azt megtagadta, azt mondván, hogy az 50 frtot, mint az előbbi előjáróság által kortespénznek nyilvánított összeget az egyház el nem fogadhatja s a tőle, állítólagos nyilatkozata folytán, elliczított föld két évi bérlete az egyházat jogosan meg nem illeti, mit az egyháztanács is elismert.

Előadó ekép megismertetvén az ügy állását, a tárgyalás megkezdett. Majd ügyész vádat emel Király Gyula lelkész ellen az egyház tulajdonát képező templomalap jogtalan eltulajdonítása miatt; Csáki József volt gondnok ellen pedig azért, hogy a pénz kiutalását elrendelő egyháztanácsi határozat hozatalába befolyt s mindkettőt az egyh. törv. 301. §. 2., 8., 9. pontjaiba ütköző fegyelmi vétség elkövetésében bűnösnek kimondani kéri. Végül az előadói vélemény is meghallgattatván, a bíróság zárt ülésben egyhangulag a következőleg

ítélt:

Király Gyula mikolai lelkészt és Csáki József volt gondnokot az egyh. törvény 301. §. 2., 8., 9. pontjaiba ütköző fegyelmi vétség elkövetésében bűnösnek találja és ezért Király Gyula lelkészt a 303. §. d. pontja alapján, tekintettel arra, hogy már többször fegyelmileg büntetve volt s már egy ízben a c. pont alapján szenvedett büntetést, a mikolai lelkészi állástól, minden javadalom nélküli elmozdításra itéli.

Csáki József volt gondnokot pedig a 303. §. b. pontja alapján feddésre és választói és választhatási jogának 3 évi felfüggesztésére itéli. S egyszersmind a felelőség elvéből kifolyólag egyetemlegesen kötelezi mindkettőt arra, hogy a vádindítványhoz 1 $\frac{1}{2}$ alatt csatolt jegyzőkönyvben, a 427 frt 54 és $\frac{1}{2}$ krból Papp Miklósnál maradt 40

frt leszámításával, 387 frt 54 és $\frac{1}{2}$ kr. s ennek a vád indítványhoz 3. sz. a. csatolt elismervény szerint, 897. febr. 1-től, mint a Király Gyula lelkész kezéhez történt kiadás napjától járó 5 $\frac{0}{10}$ -os kamatait a mikolai egyház pénztárába, 15 nap után elrendelendő végrehajtás terhe alatt fizessék be. Költségek a vizsgálat folyamán ügyész részéről nem számíttatván, mellőztetnek. Csáki Józsefnek Király Gyula elleni viszkereleti joga fenhagyatván.

Indokok:

Elkellett Király Gyula lelkészt itélni: mert az iratokhoz 3 $\cdot$ /. a. csatolt elismervény szerint még Ujvárosból küldött az egyház részére 50 frtot, az ide csatolt 20—1896. sz. egyházm. ítélettel ellátott fegyelmi eljárás folyamán pedig lelkész vallomásaival megerősítettett, miszerint Király Gyula a lelkészi földeket évi 150. frtéért Császy Bálintnak oly írásbeli kijelentéssel adta bérbe, hogy a bérösszeg teljesen kiegyenlítettett és hogy a földbér tényleg az egyház javára befolyt s a templom építési alapra az egyház által felhasználtatott, a mi ellen Király Gyula sem az egyháztanácsnál, sem az egyházmegyénél fel nem szólalt s panaszt nem tett. Csak 3 év múlva, mikor már érezte, hogy reá nézve nem bír erővel az egyh. törv. 404. §-a, kezdte hangoztatni, hogy a föld jövedelem, mint kortes pénz, az egyházat nem illeti s annak megtartására nem jogosult. Az, hogy az egyház 3 évig minden ellenmondás nélkül birta a pénzt, feltétlen bizonyíték arra nézve, hogy azt lelkész önként és így szerződésszerű kötelezettséget megállapító szabad elhatározásából adta az egyháznak. Ennek folytán nem férhet kétség ahhoz, hogy az az egyházat illeti, az egyház jogos tulajdona s azt lelkész vissza nem követelhetette s így azon tényével, hogy a pénzt kivette az egyház pénztárából az egyházat megkárosította; egyszersmind visszatartó példáját adván a kapzsiságnak, mely szerint az általa megválasztatása emlékére vagy megörökítésére a templomalap javára tett adományt, mihelyt elmulni érezte a választás törvényességét illetőleg a veszélyt, azonnal vissza követelte.

Nem mentheti őt az sem, hogy az egyháztanács a templomalapot neki kiadatni határozta, mert tudnia kellett, hogy az egyh. tanács felsőbb hatósági jóváhagyás nélkül nem ajándékozhatott oda lelkésznek egyházi tőke vagyont. Az pedig, hogy kizárta a századok óta egyh. fentartó uri földbirtokos elemet a presbiterségből és, mintegy szocialisztikus hajlamot mutatva, kevés intelligenciával bíró közönséges elemekkel vétette magát körül, azt a vélelmet kelti, hogy, a templom építési

alap visszavétele czéljából, olyan presbiterekre volt szüksége, a kikkel szabadon rendelkezhetett, a kik, kevés intelligenciájoknál fogva, nem valának képesek mérlegelni cselekedetök horderejét. De különben is, mint az egyház-tanácsi határozatból kitűnik, az egyház-tanács nem ismerte el a templom alaphoz lelkésznek tulajdonjogát s neki azt oda nem ajándékozta, hanem csak kiutalta, minélfogva az feltétlenül felsőbb jóváhagyás alá lett volna terjesztendő.

Nem mentheti lelkészt az esperesi levélre való hivatkozás sem, mert a mikolai egyházi előljáróság nem a végből folyamodott espereshez, hogy a Molnár Lajos e. m. közpénztárnoknál levő templom építési alap adassék ki lelkésznek, mint jogos tulajdonosnak, hanem hogy bocsáttassék az egyház rendes kezelése alá s esperes csak ez irányban intézkedett, meghagyván, hogy az átveendő összeg egyháztanács és lelkész által biztosíttassék. Lelkész tehát az által, hogy az egyház pénzét eltulajdonította és a maga czéljaira felhasználta, az egyháznak kárt okozott s így a 301. §. 2. pontjába ütköző; az által pedig, hogy az egyszerű presbitereket az esperesi levélre való hivatkozással félre vezette s felhasználta a maga fondorlatos czéljának eszközeiül, hivatalos hatalmával visszaélt s jelzett §. 8. pontjába ütköző; végre az által, hogy a saját felelősségére kiutalt pénzt elharácsolta, a 9. pontba ütköző hűtlen kezelés vétségét követte el, ezért őt a 303. §. d. pontja alapján kellett sujtani, annyival inkább, mert egy lelkésznél egyik legfőbb követelmény a tisztakezűség.

Sulyosító körülménynek vette bíróságunk Király Gyula lelkészre nézve azt, hogy 1893. óta kapzsiságával, türhetlen természetével s sértő modorával az egyház békéjét és nyugalját teljesen feldulta, az előkelőbb elemeket az egyháztól teljesen elidegenítette s az egyházat az anyagi rómlásba vitte, mely miatt már régóta sem gondnokot, sem presbitereket nem lehet választani, mely fejetlen állapot a mellékelt 66. sz. egyh. megyei k. b. határozat szerint még a vall. és közokt. miniszterium beavatkozását is elő idézte.

Sulyosító körülmény lelkészre nézve az is, hogy fegyelmileg már több ízben büntetve volt s egyhm. bíróság vele szemben egészen a C. pont alkalmazásáig elment. (118—1893. és 106—1897. f. b. sz.) s ezenkívül is több rendbeli fegyelmi eljárás van ellene folyamatba téve (71—1899. és 78—1898. k. b. sz.), melyek csak azért nem csatoltattak ide, mert még eddig bevégezve nincsenek.

Csáki József volt gondnokot is el kellett itélni, mert az egyh. törv. 97. §-ában kimondott felelősége ellenére az egyházi törv. 301. §. 2.,

8. és 9. pontjaiba ütköző fegyelmi vétséget követett el az által, hogy a templom építési alap kiutalásában befolyt, az ellen panasszal nem élt s a felsőbb hatóságok jóváhagyását kikérni elmulasztotta, minek következtében az egyházat jogos tulajdonában megkárosította.

Mindkét panaszlottat az elkövetett fegyelmi vétségéből kifolyólag elkellett marasztalni az eltulajdonított s az ügyész által másolatban az iratokhoz csatolt s eredetben Molnár Lajos em. közpénztárnoknál levő s Papp Miklós volt pénzkezelő által kiállított nyugta szerint az összes át vett 427 frt 54 és $\frac{1}{2}$ krból a 40 frt levonásával Király Gyulának átadott 387 frt 54 és fél kr. tőke és annak a Király Gyula lelkész kezéhez történt kiadása napjától számított 5 $\frac{1}{2}$ -os kamatainak megfizetésében. S miután ez összeget tényleg Király Gyula vette fel és használta el: fenn kellett hagyni Csáky József panaszlott részére vele szemben a viszkereseti jogot. Azon körülmény, hogy panaszlottak az ügyvédi vádindítványra feleletet nem adtak és kérték a Bogdán Lőrincz által beadott vádlel kiadását és a tárgyaláson sem jelentek meg, az ítélet hozatalára gátlólag nem hathatott, mert egy részről Bogdán Lőrincz nem adott be ellenök vádleletet csak kérte őket a templom alap elszámolására kötelezni s így ez nem képezheti a fegyelmi eljárás tárgyát; hanem a fegyelmi eljárás a 74—898. sz. egyhm. közgyűlési határozattal megbízást nyert ügyész által tartott vizsgálat folyamán felmerült tények következtében ügyész által hivatalból beadott s a 73—99. sz. határozathoz csatolt vádindítvány alapján tétetett folyamatba; mely vádindítvány velök beismerésök szerint is közölve lett; más részről pedig, hogy felek szabályszerűen meg lettek idézve s hogy az idézést tudomásul vették, bizonyítja az, hogy a panaszlottak által a főt. és mélt. püspök urhoz beadott s 768. sz. a. vissza küldött kérvényükhöz mellékeltek az elnökség idéző végzését.

Mindezek következtében a tárgyalást megtartani s panaszlottakat az elsorolt indokok alapján a fenti ítélettel sujtani kellett.

71. sz. Bencsik István esperes és gróf Dégenfeld Sándor egyhm. gondnok elnöklete alatt jelen voltak: Balogh István, Szél György, Torday Imre, Sátor Dávid, Szabó József szavazó birák; előadó Balogh István; jegyző: Szabó József.

Tárgyalás alá vétetett a Papp József és társai mikolai presbyterek ellen a Zágonyi-féle faper-költség miatt az egyháznak okozott kár ügyében indított fegyelmi perben, a delegált kis-peleskei bíróság 1900. ápril 13-án K.-Peleskén hozott s panaszlottak által felebezett ítélete. Az előadói vélemény meghallgatása után bíróságunk a következő végzést hozta:

Végzés:

A nélkül, hogy bíróságunk az ügy érdemének elbírálásába bocsátkoznék a kis-peleskei delegált bíróság ítéletét megsemmisíti s nevezett bíróságot újabb tárgyalás tartására s újabb ítélet hozatalára utasítja és pedig azon indokból, mert a fegyelmi bírósági ülésre kiadott idézvényből is kitetszőleg panaszlottak a kitűzött gyűlés színhelyére nézve tévedésben voltak.

72. sz. Helmeczy József ügyész a 71—1898. sz. egyhm. közigazgatási bírósági végzésben Király Gyula lelkész és Dobos Zsigmond volt gondnok ellen is kimondott eljárást, miután az mindez ideig folyamatba nem tétetett, megindíttatni kéri.

Felhivatik jelen jkönyvi szám áttétele mellett a fegyelmi bíróság elnöke, hogy a fegyelmi eljárást Király Gyula lelkész és Dobos Zsigmond volt gondnok ellen a Zágonyi-féle faperköltségből kifolyólag a 71—1898. sz. végzés értelmében haladéktalanul indítsa meg.

73. sz. Helmeczy József ügyész a 78—1898. sz. egyhm. közigazgatási bírósági végzés rendelkezése szerinti eljárást — miután az még eddig nem történt meg — megindítani kéri.

Áttétetik a fegyelmi bíróság elnökéhez oly utasítással, hogy a hivatkozott végzésben megrendelt eljárást azonnal foganatosítsa.

74. sz. Olvastatott közgyűlésünk 39. sz. következő végzése: Az egyházmegyei tanügyi bizottság arról tesz jelentést, hogy a nagykolcsi iskolában nemcsak botrányos hanyagság tapasztalható, hanem a rend és tisztaság hiánya is példátlan, az iskolai meglevő naplók a legnagyobb rendetlenségben vannak; e mellett Kiss Bálint tanító egy idegen asszonynyal él közös háztartásban, míg hites felesége a „Néptanítók Lapjában“ körözteti. Megbotránkozással értesül közgyűlésünk a nagykolcsi tanító Kiss Bálint minden tisztességet levetkőzött s a tanítói hivatalt lealázó magaviseletéről: ez ügyet átteszi a fegyelmi bírósághoz.

Áttétetik a fegyelmi bíróság elnökéhez, hogy a fegyelmi eljárást Kiss Bálint nagykolcsi tanító ellen azonnal indítsa meg.

75. sz. Tárgyaltatott közgyűlésünk 40. sz. következő végzése: Olvastatott a tanügyi bizottság jegyzőkönyvéből, miszerint Szendrey Lajos köszegremetei tanító, a körlátogatóság által elégtelen eredményü-

nek találtatván iskolájában a közelebbi mult első félévi munkássága, midőn jóakarattal figyelmeztetve lett a szorgalmasabb tanításra, kijelentette a körlátogatók előtt, „hogý a jövőben sem fog jobban igyekezni.“ Közgyűlésünk meglepetve hallja e kihívó nyilatkozatot, mely azt mutatja, hogy Szendrey Lajos tanító sem kötelességeit nem akarja a vezetésére bizott iskola növendékeivel szemben ismerni s teljesíteni, sem felettes hatóságai intézkedéseinek engedelmeskedni: ezen ügyet átteszi a fegyelmbírósházhoz.

Áttétetik a fegyelmi bíróság elnökéhez azzal, hogy Szendrey Lajos kőszegremetei tanító ellen a fegyelmi eljárást azonnal tegye folyamatba.

Z á r a d é k.

76. sz. A tárgysorozat kimerítettén, esperes ur megköszöni a tagok szives érdeklődését és buzgó kitartását; felkéri Torday Imre tanácsbíró főjegyzőt, hogy a város polgármestere előtt köszönetünket tolmácsolja a közgyűlési terem szives átengedéseért. Végre az elnökség és ügyész buzgó és odaadó munkásságáért hangoztatott elismerő kifejezések nyilvánítása között, a gyűlést berekeszti.

Az 1—2., 5—12., 14—17., 19—31., 33—35., 44., 46—58., 61., 66., 67—76. számokat jegyzette Szabó József.

A 3—4., 13., 18., 32., 43., 45., 59—60., 62—65. számokat Torday Imre.

A 36—42. számokat Sátor Dávid.

Fentjelzett jegyzőkönyv hitelesítettik.

Kelt Szatmár, 1900. márczius 5-én.

Szabó József m. k.
egyh. főjegyző.

Balogh István m. k.
Molnár Lajos m. k.
Papolczy Zoltán m. k.

Betűsoros tárgymutató.

A.

- Allamsegély felemelése az 1848. XX. t.-cz. értelmében 10.
Allamsegély, rendes. Kiutalványoztatik 11. Jövő felosztása feletti intézkedés idő előtti 27.
Aljegyzőre szavazás elrendeltetik 54.

B.

- Bagoly Albertnek Tóth György panaszlevele nem adatik ki 63.
Bagoly Albert Tóth György kezelése ellen panaszol 64.
Barkász Albert famennyiség megállapítása iránt kérelmez 18.
Batizi egyház építkezési költségvetése 21.
Bírósági ügyviteli szabályzat véleményeztetik 6.
Bodó Károly t.-berki lakos székdíj leszállítása iránti kérelme 30.

E.

- Egyházi adó kivetése s esedékessége 52.
Ének-tanítás a nagy bányai állami polgári leány iskolában és Garboldczon 37.
Erdödi küldöttség számadás megvizsgálására utasittatik 22.
Erdödi közalapi hátralék 35.
Esperesi hivatal részére Wertheim szekrény szereztessék be 25.
Esperesi jelentés. Soltész Elemér n.-bányai lelkészé történt megválasztása megerősítettik. — M.-Ligetre Laki Károly, Ombodra Somogyiné Tedeskó Hajnalka, Hiripre Rácz István, S.-Ujlakra Szücs Ferencz tanítók mentek.
Dobos József batizi tanító elhunyt. Felsőfaluba vallástanítással Szőnyi Ilona állami tanítónő hivatott meg 5.
Esperesi pecsédíj s egyhm. hivatalnokok fizetésének rendezésére nézve küldöttség adjon véleményt 48.

F.

- Ferenczy Imre indítványa a gyámintézet ügyében nem fogadtatik el 45.
Jegyzői állás betöltése 4.

G.

- Gergely Károly siremléke ügyében az eljárás megsürgettetik 57.
Görbedi iskolának a miniszterium tanszereket ad 49.
Gyűlés berekesztése 76.
Gyűlés megnyitása 1.
Gyűlés tagok igazolása 2.

I.

- Iskola körlátogatóvá Hajdu Albert választatik 56.
Iskola körlátogatók díja felemeltetik 41.

J.

- Jegyzőkönyv hitelesítő bizottság választatik 58.
Józsefházai presbiterek fegyelmi ügye 67.
Józsefházai új iskola építés ügyében küldöttség 44.
Józsefházai számadás Helmezy József pénzkezelőtől bizottságilag megvizsgálva 50.
Józsefházai némely tőke kamatokról, előjáróság számoljon 51.

K.

- Király Gyula mikolai lelkész elleni eljárás (178—1898.) megsürgettetik 72.
Király Gyula mikolai lelkész és Dobos Zsigmond elleni eljárás (71—1899.) megsürgettetik 73. sz.
Király Gyula mikolai lelkész Császy Bálint elleni kérelme elutasittatik (v. ö. 73—898. sz.) 65.
Király Gyula mikolai lelkész fegyelmi ügye a mikolai templom építési alaphól kifolyólag 70.
Király Gyula mikolai lelkész Zaj György ellen fafizetés ügyében kérelmez 59.
Kis Bálint n.-kolesi tanító ügye 39. és 74.
Kis Dániel és Barta György m.-ligeti lakosok panasza Kiss Gábor gondnok ellen 62.
Kis-paládi második iskola építés 23.
Kis-Peleske a szénát és szolgálmányt megváltja 47.
Könyvtárnok 1899-ik évi számadása bizottságnak kiadatik 14.
Közalap bizottság jelentése 1899-ről. A szatmárhegyi egyház közalap megváltás iránti kérelme elutasittatik 13.
Közalapkezelővé Ferenczy Imre választatik. Bizottsági tagok választatnak 55.
Közgyűlés ez alkalommal délután folytattatik 31.
Közpénztárnok 1899. évi számadása bizottságnak kiadatik 15.
Közpénztári hátralékok T.-Berek és Mikola részéről 61. Tóth Dániel interpellátója 24.
Közpénztárnoki nyugták nyomattassanak 26.

L.

- Levéltár rendezése 12.

M.

- Melegh Albert és Adolf kérelme közpénztári tartozásuk részletenként fizetése iránt nem teljesittetik 43.

Mikolai díjlevél ügye küldöttségre bizatik 17.
Mikolai egyh. közgyűlés kérelme a gondnoki szék betöltése iránt 66.
Mikolai különféle alapok megvizsgálása 32.
Mikolai lelkészi fizetési hátralék 33.
Mikolai templom-alap ügyében I. foku ítélet Király Gyula és Csáki József ellen 70.
Mikolai templom alapügyében II. foku ítélet presbiterek ellen 69.
Mikolai Zágoni-féle faperköltség ügyében II. foku végzés presbiterek ellen 71.
Moldvai Lajos tanító alkalmazható 34.

N.

Nagybányai közalap megváltása 19.
Nagybányai lelkészi temető használat megváltása 16.
Nagy-Palád birtok aránylagos adózást akar behozni 46.

O.

Országos lelkészi nyugdíj intézet 28.

P.

Prot. felső leány nevelő intézet Szatmáron 8.
Prot. theol. fakultás Budapesten 9.
Pálfalvai iskola 20.

S.

Sifner Lajos méhteleki tanító fegyelmi ügye 68.
Számadás (egyházi) és esperesi látogatási minták 7.
Szavazáskor, a második szavazásra kijelölendők nem kérdeztetnek meg 53.
Szendrey Lajos k.-remetei tanító ügye 40. és 75.

T.

Tanácsbíró választása 3.
Tisztaberki templomépítés 29.
Török Károly t.-berki tanító fizetés hátralékügye 60.
Törzskönyv több iskolákban 38.

U.

Új iskolák. Ombodi, Egri 42.

V.

Vallástanítás az iskolákban. 38.

